

Welvaartsvastheid en verbetering sociale uitkeringen

1 Voorstellen welvaartsvastheid op hoofdlijnen

- Minimumuitkeringen en forfaits moeten verhoogd worden met + 2,5 procent met een extra-inspanning in de werkloosheid waar de minimumuitkeringen het verst verwijderd zijn van de armoederisicogrens¹. Daar vragen we dat de gezinshoofden, waaronder de alleenstaande ouders en koppels van samenwonende werklozen met 5 % opgetrokken worden en de andere met 4%. Voor de tijdelijk werklozen vragen we een verhoging van alle minima met 5% (gezien de afschaffing van de gezinsmodulering sinds 1 januari 2020).
- We laten alle berekeningsplafonds (minstens) de reële welvaartsevolutie volgen door deze te verhogen met 1,1 %, wat voor de werknemers de loononderhandelingsmarge was voor 2019-2020. Specifiek eisen we voor de pensioenen dat het berekeningsplafond voor werknemers eindelijk afgestemd wordt op dat van de zelfstandigen. Voor de werkzoekenden voorzien we 2 % omdat daar het verzekeringsprincipe het minst verzekerd is door de zeer lage berekeningsplafonds.
- Zoals bij vorige rondes worden de pensioenen en de uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid die vijf jaar geleden zijn ingegaan verhoogd.
- Het vakantiegeld voor gepensioneerden willen we in twee stappen optrekken met 8 procent tegen 2022.
- Ook het vakantiegeld voor de invaliden (de zogenaamde inhaalpremie) wordt in twee stappen opgetrokken met 5 procent.
- Per tak worden ook nog een aantal specifieke maatregelen voorgesteld, waaronder de optrekking van het berekeningspercentage voor samenwonenden na 1 jaar werkloosheid van 40 naar 42 procent en de verbeteringen in de inschakelingsuitkeringen om onder meer de leeftijdsdiscriminatie voor 18-20-jarigen weg te werken, springen in het oog.

Deze voorstellen hebben samen een waarde van 312,8 miljoen euro in 2021 en 686 miljoen in 2022. Dit valt binnen de wettelijk voorziene enveloppes. We nemen ons voor nog aanvullende voorstellen te formuleren moest er nog marge overblijven.

Onze vraag om bij deze verbeteringen vestzak-broekzakoperaties te vermijden, onder meer door aanpassing van de grensbedragen voor diverse sociale voordelen, wordt uiteraard hernomen. Het is voor de gerechtigden op sociale uitkeringen bijzonder frustrerend vast te stellen dat de welvaartsvastheid fiscaal sterk afgeroomd wordt of het verlies van andere voordelen met zich mee brengt. In een aantal gevallen is finaal zelfs sprake van inkomensverlies.

¹ Afstand tot de armoedegrens (100) Minimum werkloosheidsuitkering (alle periodes)	
Alleenstaande	89
Koppel	72
Koppel met twee kinderen	70
Eénoudergezin met twee kinderen	88

2 Voorstellen voor de welvaartsvastheid in detail

Hieronder geven we per tak de maatregelen, de ingangsdatum en de kostprijs.

		2021	2022
Werkloosheid			
Minima en forfaits gezinshoofd en alle tijdelijk werklozen + 5 %	1/9/2021	25 335 429	72 229 816
Minima en forfaits alleenstaande + 4 %	1/9/2021	12 099 663	34 495 426
Minima en forfaits samenwonende + 4 %	1/9/2021	7 848 799	22 376 464
Minima en forfaits bevoorrecht samenwonende + 5 %	1/9/2021	182 753	521 019

Berekeningsplafonds + 2 %			
volledige werkloosheid 1ste periode	1/7/2021	4 511 668	8 575 000
volledige werkloosheid 2de periode	1/7/2021	6 101 333	11 596 361
tijdelijke werkloosheid	1/7/2021	3 922 220	3 867 836
SWT	1/7/2021	6 485 105	11 722 671
senior- en jeugdvakantie	1/7/2021	23 606	48 078
Inschakelingsuitkeringen			
optrekken uitkering 18 - 20 jaar alleenwonende tot bedrag van 21-jarigen	1/1/2021	551 857	525 113
ophogen bevoorrecht samenwonenden tot samenwonende met gezinslast	1/1/2021	2 288 959	2 178 031
Optrekking van het berekeningspercentage voor samenwonenden na 12 maanden (fase 2B) met 2 % (40 -> 42 %)	1/1/2022		8 232 805
Optrekking van het berekeningspercentage voor samenwonenden na 12 maanden (fase 2A) met 2 % (40 -> 42 %)			2 156 778
Optrekken specifieke loongrens tot laagste loongrens	1/1/2022		3 497 607
Totaal		69 351 392	182 023 005
Envelope		64 802 576	182 912 125

Pensioenen			
Minimumpensioen 2.5 %	1/1/2021	82 832 985	186 676 499
Minimumrecht per loopbaanjaar 3 %	1/1/2021	1 936 725	3 228 607
Maximumplafond minimumrecht 3 %	1/1/2021	946 551	962 685
Berekeningsplafond werknemers gelijktrekken tot niveau zelfstandige	1/1/2022		37 854
Pensioenen ingegaan in 2016 2 %	1/9/2021	7 513 891	21 978 131
Pensioenen ingegaan in 2017 2 %	1/9/2022		7 800 625
Vakantiegeld + 6 % in 2021	1/5/2021	85 943 195	83 794 615
Vakantiegeld + 2 % in 2022	1/5/2022		30 592 806
Kloof tussen minimum pensioen en minimumoverlevingspensioen halveren	1/9/2021	3 359 580	9 847 034
Totaal		182 532 926	344 918 856
Envelope		170 627 788	345 308 221

Ziekte- en invaliditeitsuitkeringen			
Minima regelmatige + 2,5 %	1/9/2021	29 527 371	92 036 310
Minima onregelmatige + 2% (gekoppeld aan leefloon)	1/9/2021	7 921 838	24 672 918
Optrekken samenwonende na 12 m met 1 % (40 naar 41 %)	1/07/2022		6 211 821
Opheffen besparing 2015 alignering ZIV/WLH	1/1/2021	5 380 949	5 448 860
Uitkeringen ingegaan in 2016 2 %	1/9/2021	1 115 502	4 216 194
Uitkeringen ingegaan in 2017 2 %	1/5/2022		1 228 203

Inhaalpremie + 5 % in 2021	1/5/2021	13 240 787	13 768 551
Berekeningsplafonds intreders 2021 1,1 %	1/7/2021	1 297 673	1 830 152
Berekeningsplafonds intreders 2022 1,1 %	1/1/2021		2 645 078
Totaal		50 539 648	151 353 685
Enveloppe		76 435 337	152 266 457

arbeidsongevallen			
Minima en forfaits + 2 %	1/9/2021	1 193 106	3 579 318
Recurrentie na 5 jaar (2016)	1/9/2021	68 837	275 349
Recurrentie na 5 jaar (2017)	1/9/2022		64 685
Berekeningsplafonds + 1,1 %	1/1/2021	121 108	242 216
Totaal		1 383 051	4 161 569
Enveloppe		2 950 926	6 039 475

beroepsziekten			
Minima en forfaits + 2 %	1/9/2021	943 036	2 791 074
Recurrentie na 5 jaar (2016)	1/9/2021	7 555	22 665
Recurrentie na 5 jaar (2017)	1/9/2022		11 193
Berekeningsplafonds + 1,1 %	1/1/2021	57 665	115 224
Totaal		1 008 256	2 940 176
Enveloppe		1 842 121	3 655 450

Voor de sociale bijstand gaan we voorlopig uit van een verhoging van alle minima met 2%. Meer budget is niet voorzien door de wetgeving welvaartsvastheid.

3 Bijkomende boodschap naar (toekomstige) regering

Het is duidelijk dat de beperkte budgetten voor de tweejaarlijkse welvaartsvastheid ruim onvoldoende zijn om het nodige te doen om, in overeenstemming met de Europese sociale pijler, voor alle gerechtigden op sociale uitkeringen een waardig minimuminkomen te realiseren. We vragen daarom aan de onderhandelaars voor de toekomstige federale regering om bovenop de wettelijk voorziene inspanningen voor de welvaartsvastheid ook ambitieuze maatregelen te nemen om voor iedereen een adequate minimumbescherming te voorzien.

1. Het **principe van de welvaartsvastheid** is essentieel om de sociale kwaliteit van de uitkeringen te bewaren. De enveloppe die hiervoor voorzien wordt moet absoluut bewaard worden en mag niet aangewend worden om ander broodnodige sociale maatregelen te financieren zoals de optrekking van de uitkeringen in de sociale zekerheid tot 10 procent boven de armoederisicogrens of de optrekking van het minimumpensioen naar 1500 euro. Echter pleitten we ervoor, gezien de chantage van werkgeversorganisatie en het bezwaren van de interprofessionele onderhandelingen met deze broodnodige welvaartsdiscussie, dat in geval van het uitblijven van een advies tegen 15 september, de wettelijk voorziene parameters automatisch worden toegepast. Dit principe was wettelijk ingeschreven maar werd door de regering Michel onderuit gehaald.

2. Het optrekken van de **minimumuitkeringen** in de sociale bijstand tot aan de armoedegrens en de minima in de sociale zekerheid tot 10 procent boven de **armoedegrens** mag niet opnieuw dode letter blijven. Hiervoor moeten de nodige budgettaire middelen ingeschreven worden bovenop de enveloppe voor de welvaartsvastheid, met een wettelijk voorzien tijdspad voor de realisatie ervan tegen 2024.
3. Binnen de discussie over de minima vragen de vakbonden bovendien om:
  - Het **minimumpensioen op te trekken tot 1500 euro netto**. Dit bedrag is een minimum om van te leven wetende dat elke loopbaan korter dan 45 jaar een proportionele vermindering van dat bedrag betekent. De verhoging van het minimumpensioen mag niet fiscaal afgeroomd worden. Deze operatie situeert zich buiten de oefening van de welvaartsvastheid . Indien deze verhoging doorgetrokken wordt naar de **zelfstandigenregeling**, dan is een **verhoging van hun financiering uit sociale bijdragen een absolute must**. De verhouding tussen het minimumbedrag waarop zelfstandigen sociale bijdragen betalen en het minimumpensioen is bij de alleenstaande zelfstandige vandaag al 0.9. Dat betekent dat het pensioenrecht dat geopend wordt 10 procent hoger ligt dan het bedrag waarop met bijdragen betaald werden. De collectiviteit moet dat verschil dus bijpassen. Bij werknemers is dat omgekeerd. Daar draagt iemand met het minimumloon bij op een bedrag dat net 28 procent hoger ligt dan het minimumpensioen. Dit werd al aangegeven als een must door de pensioencommissie 2020-2040.
  - Het **minimum in de arbeidsongeschiktheid** vanaf de eerste dag uitkering te voorzien. De eerste zes maanden is die minimumuitkering namelijk niet voorzien. Dit is een discriminatie tussen de stelsels van sociale zekerheid en bovendien een sociaal drama voor de betrokkenen. Dit werd in overeenkomst met het akkoord onder sociale partners als tijdelijke coronamaatregel rechtgezet, maar moet vanuit het oogpunt van armoedebestrijding een structurele maatregel worden.